

Kartoteka wzorcowa Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej w Bibliotece Narodowej

Jolanta Hys

Seminarium: Tendencje rozwoju języków
informacyjno – wyszukiwawczych Biblioteki Narodowej a potrzeby informacyjne bibliotek.
Sulejówek, 6 listopada 2012 r.

Indeks UKD w Millennium

- W maju 2012 roku udostępniono indeks UKD w OPAC.
- Od 2011 roku jest dostępny w INNOPAC/MILLENNIUM – wersja dla pracownika BN.

UKD
Autor
Tytuł
Hasło przedmiotowe
Słowo z opisu
ISN
UKD

W tej bazie

SZUKAJ

Wybierz właściwy indeks. Na przykład:

- Mickiewicz Adam
- Mickiewicz
- krzewy ozdobne
- d:pamiętniki polskie

Opcje wyszukiwania

- Autor
- Tytuł
- Hasło przedmiotowe
- Sygnatura
- Słowo z opisu
- ISBN/ISSN/ISMN
- Autor/Tytuł
- Wyszukiwanie zaawansowane

Bazy BN w systemie MAK

- Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne
- Katalogi centralne

WYSZUKIWANIE ZAAWANSOWANE

KARTOTEKI WZORCOWE

Indeks UKD w Millennium

- ❧ W indeksie UKD (Millennium) znajdują się symbole UKD, które znajdują się również w kartotece UKD
- ❧ W indeksie UKD (Millennium) znajdują się symbole UKD z rekordów bibliograficznych „Przewodnika Bibliograficznego” za okres od 2011 r.
- ❧ Przez indeks docelowo można będzie dotrzeć do symboli UKD ogłoszonych w „PB” w latach 2007-...
- ❧ Symbole UKD w zapisie poziomym nie są prezentowane w indeksie UKD w Millennium. Symbole UKD są w „PB” stosowane od 1949 r. (według sześciu wydań tablic skróconych).

Indeks UKD w Millennium

 <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/aktualnosci-ukd>

Indeks UKD w Millennium

- ❧ W latach 2009-2010 przygotowano wykazy działów dla bibliografii wydawanych w BN, w których dotychczas niestosowano UKD.
- ❧ Układ działowy według UKD, umożliwiający przeglądanie zawartości według klas tematycznych, jest stosowany w polskiej bieżącej bibliografii narodowej „Przewodniku Bibliograficznym” od 1986 r. (UKD stosowana jest w BN od 1949 r.)
- ❧ Struktura systemu klasyfikacyjnego pozwalająca rozróżnić konteksty dziedzinowe wystąpień poszczególnych tematów została wykorzystana w schematach układu działowego według UKD w większości bibliografii ogłaszanych w Bibliotece Narodowej, tj. „Bibliografii Dokumentów Elektronicznych”, „Bibliografii Wydawnictw Ciągłych”, „Bibliografii Wydawnictw Kartograficznych” i „Bibliografii Zawartości Czasopism”.

Indeks UKD w Millennium

- ❧ W indeksie UKD znajdują się symbole UKD, nie umieszczone w kartotece UKD, ale występujące w wykazach działów UKD dla dokumentów ogłoszonych w Bibliografii Dokumentów Elektronicznych, Bibliografii Dokumentów Kartograficznych i Bibliografii Wydawnictw Ciągłych.
- ❧ Różnią się one od symboli dla książek tym, że bezpośrednio po symbolu umieszczone są odpowiednie poddziały wspólne formy, tj.
 - (0.034) Dokumenty czytelne przez komputer – **BDE**
np. 316(0.034)
 - (05) Czasopisma – **BWC**
np. 316(05)
 - (084.3) Mapy. Plany – **BDK**
np. 912(438)(084.3)

Liczba wyników ograniczona do 10000

Wyniki: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 ... 23 >>

ZAPISZ ZAZNACZONE

ZAPISZ WSZYSTKIE

L.p.	☐	UKD (1-50 z 1109)	Rok	# 10000 Znalezione
1	☐	3		162
2	☐	3(0.034)		4
3	☐	3(05)		14
4	☐	3-027.21	2011	1
5	☐	3-027.21:172:272		99
6	☐	30(0.034)		10
7	☐	303		26
8	☐	303.2		7
9	☐	303.4/.8		30
10	☐	304		32

Słowo z opisu

ISBN/ISSN/ISMN

Autor/Tytuł

Wyszukiwanie

zaawansowane

Bazy BN w systemie MAK

Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne

Katalogi centralne

Zbiory specjalne

Wspólna baza artykułów z gazet i tygodników

Multiwyszukiwarka bazy BN w systemie FIDKA

Wybrane bazy BN

Artykuły z czasopism

Dla czytelnika

O katalogu głównym

Indeks UKD w Millennium

- Od 2013 r. Bibliografia Zawartości Czasopism będzie również prezentowana w indeksie UKD w Millennium.
- Do symboli UKD dodawanych do dokumentów ogłaszanych w BZCz dopisany zostanie poddział wspólny formy:
(045/046) Artykuły w prasie i czasopismach

Kartoteka wzorcowa UKD online

- W listopadzie 2011 r. udostępniono w Internecie kartotekę wzorcową Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątnej.
- Kartoteka UKD została przygotowana przez Pracownię UKD w Instytucie Bibliograficznym Biblioteki Narodowej. Nad stroną techniczną czuwał Zakład Technologii Informatycznych BN.
- Baza udostępniona online jest aktualizowana co miesiąc.

Kartoteka wzorcowa UKD online

- Prace nad przygotowaniem kartoteki wzorcowej UKD sprowadziły się do następujących działań:
- analiza rozwiązań w zakresie prezentowania symboli UKD w rekordach bibliograficznych i wzorcowych w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych,
- adaptacja wybranych pól formatu MARC 21 for Classification Data i stworzenie na tej podstawie struktury kartoteki wzorcowej UKD w Bibliotece Narodowej.
- zmiana porządku cytowania symboli UKD w rekordzie bibliograficznym, tj. zmiana zapisu symboli UKD z poziomego na pionowy,

Kartoteka wzorcowa UKD online

- ☞ Kartoteka wzorcowa Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej to forma prezentacji słownictwa (symboli) Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (UKD) oraz organizacji, kontroli jego poprawności i spójności w systemach informacyjno-wyszukiwawczych.
- ☞ Jest to wykaz symboli wzorcowych, przyjęty dla danego systemu, zawierający ustalone wyrażenia UKD w ujednocionej formie. Hasło zawiera symbol UKD, jego odpowiedniki słowne oraz wskazówki co do stosowania. Kartoteka wzorcowa UKD pomaga osobie katalogującej ustalić właściwą formę symboli UKD, odpowiedników słownych i haseł indeksowych dla UKD.

Kartoteka wzorcowa UKD online

- W kartotece UKD prezentowane są zarówno ujednolicone, wzorcowe symbole UKD, jak również ujednolicone odpowiedniki słowne i hasła indeksowe do symboli UKD.

Kartoteka wzorcowa UKD online

- ⌘ Na zawartość kartoteki UKD w BN składają się jednostki leksykalne tablic skróconych *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiątna: publikacja nr UDC-P058 autoryzowana przez Konsorcjum UKD nr licencji UDC-2005/06. Wydanie skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych.*
- ⌘ Wymieniona edycja tablic UKD została opracowana w Bibliotece Narodowej na podstawie pliku wzorcowego Master Reference File (MRF), który Biblioteka Narodowa zakupiła w 2005 roku w ramach umowy licencyjnej z Konsorcjum UKD. Nie jest to zbiór wszystkich symboli UKD z pliku wzorcowego (MRF). Jest to zbiór ok. 12% z zasobu MRF, chroniony licencją UDC-P058. Do kartoteki wzorcowej UKD dopisywane są na bieżąco symbole rozwinięte i złożone, zbudowane na bazie tablic skróconych UDC-P058.

Licencja UKD

∞ Biblioteka Narodowa wydaje (wersja drukowana i CD) co ok. 10 lat tablice skrócone Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej na podstawie pliku wzorcowego Master Reference File (MRF). Symbole klasyfikacyjne umieszczone w MRF stanowią podstawę edycji wszelkich licencjonowanych narodowych wydań tablic UKD. W Polsce są prezentowane w postaci tablic skróconych.

∞ Ostatnie polskie wydanie tablic skróconych to:

Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna. Publikacja nr UDC-P058 autoryzowana przez Konsorcjum UKD nr licencji UDC-2005/06. Wydanie skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych, oprac. Teresa Turowska, Jolanta Hys, Joanna Kwiatkowska. ISBN 83-7009-447-3.

Licencja UKD

- ☞ Aby zachować ten cykl i wydać tablice w 2016/17 r. należałoby zawrzeć umowę licencyjną z UDC Consortium

<http://www.udcc.org/>.

- ☞ Pracownia UKD otrzymała zgodę na zakup licencji pre-publishing MRF licence na trzy lata (750 Euro).

- ☞ Licencja pre-publishing MRF pozwoli na przygotowanie kolejnej edycji tablic skróconych UKD.

- ☞ Po tym okresie (po 2015 r.) będzie trzeba kupić licencję upoważniającą do publikacji tablic (Publishing licence).

http://www.udcc.org/licences_prices.htm

Kartoteka wzorcowa UKD w systemie MAK

- ❧ Nie ma w BN narzędzi zapewniających automatyczną kontrolę symboli umieszczonych w rekordach bibliograficznych. Kartoteka wzorcowa UKD jest prowadzona w systemie MAK.
- ❧ Rekordy wzorcowe UKD nie są automatycznie wiązane z rekordami bibliograficznymi, co uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie kartoteki wzorcowej UKD.
- ❧ Wprawdzie przygotowano wstępne założenia dla kartoteki wzorcowej UKD prowadzonej w systemie INNOPAC/MILLENNIUM i przesłano do firmy Innovative Interfaces, Inc., dystrybuującej INNOPAC/MILLENNIUM, nie udało się jednak doprowadzić do zakupu kartoteki UKD w systemie INNOPAC/MILLENNIUM.

Kartoteka wzorcowa UKD

- ☞ Kartoteka w MAK 4.3v udostępniana jest lokalnie w Bibliotece Narodowej. Rekordy kartoteki pobierane są przez pracowników Zakładu Książki i Zakładu Opracowania Rzeczowego.
- ☞ Kartoteka wykorzystywana jest również w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism i w Zakładzie Informacji Naukowej (projekt SYNAT część PASSIM).
- ☞ Pozostałe bibliografie specjalne dla których utworzono układy działowe bibliografii, korzystają z umieszczonych w układzie działowym symboli UKD.

<http://www.bn.org.pl/katalogi-i-bibliografie>

Kartoteka wzorcowa UKD online

- ☞ Kartoteka prezentowana jest również w MAKWWW pod adresem <http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/KHW/makwww.exe?BM=3>.
- ☞ Od 23.11.2011 r. liczba odwiedzin bazy ok. 60.000 (użytkowników spoza BN).

KARTOTEKI WZORCOWE

- [Kartoteka wzorcowych haseł formalnych](#)
- [Kartoteka wzorcowych haseł przedmiotowych \(JHPBN\)](#)
- [Kartoteka wzorcowa Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej \(UKD\)](#)

Wykazy zmian w hasłach

- [Zmiany w hasłach formalnych](#)
- [Zmiany w hasłach przedmiotowych](#)
- [UKD](#)

Opcje wyszukiwania

- Autor
- Tytuł
- Hasło przedmiotowe
- Sygnatura
- Słowo z opisu
- ISBN/ISSN/ISMN
- Autor/Tytuł
- Wyszukiwanie zaawansowane

Bazy BN w systemie MAK

- Bibliografia narodowa i bibliografia specjalne
- Katalogi centralne
- Zbiory specjalne
- Wspólna baza artykułów z gazet tygodników

Multiwyszukiwarka baz BN w systemie FIDKAR

- Wybrane bazy BN

Baza: [Kartoteka Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej \(UKD\)](#)

zmień bazę

zmień indeks

Szukanie wg wielu indeksów

wpisz szukane hasło

naciśnięcie klawisza "?" rozwija wskazany indeks, potem kliknięcie na wybranej wartości automatycznie ją przenosi

Termin ind. ?Symbol UKD Tropy podane teksty są połączone spójnikiem: i lub

szukaj

Szukanie wg jednego indeksu i dodatkowych warunków

wybierz indeks i podaj początek hasła, ewentualnie gwiazdka na końcu np. kowal dla wyszukania: Kowal Adam, Kowal Andrzej itd., albo kowal (gwiazdka) dla wyszukania: Kowal, Kowalczyk i Kowalski,

wpisz samą gwiazdkę dla szukania sekwencyjnego

Symbol UKD

Baza: [Kartoteka Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej \(UKD\)](#)

Indeks: Termin ind.

Szukasz: ABSORPCJA ŚWIATŁA

Symbol	535.3 Rozchodzenie się światła. Odbicie. Załamanie światła. Absorpcja (pochłanianie). Dyspersja (rozszczipianie)
UKD	Rozproszenie światła. Widma optyczne
Hasło	Absorpcja światła
Hasło	Dyspersja światła
Hasło	Odbicie światła
Hasło	Światło - absorpcja
Hasło	Światło - dyspersja
Hasło	Światło - odbicie
Hasło	Światło - rozchodzenie się
Hasło	Światło - rozproszenie
Hasło	Światło - załamanie
Hasło	Widma optyczne
Hasło	Załamanie światła

Kartoteka wzorcowa UKD online

<http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/KHW/makwww.exe?BM=3>

Kartoteka wzorcowa UKD online

☞ W pierwszym etapie do kartoteki UKD wprowadzono symbole z tablic skróconych:

- 5.300 symboli głównych
- 20 poddziałów wspólnych formy

Razem: 5320 symboli

☞ Po upływie roku; 12.000 symboli

Kartoteka wzorcowa UKD online

- ☞ Kartoteka wzorcowa UKD jest kontrolowana przez Pracownię Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Oznacza to, że wszystkie symbole wprowadzone do rekordu bibliograficznego „Przewodnika Bibliograficznego” i zapisane w polu 080 mają odwzorowanie w rekordach wzorcowych.
- ☞ Kartoteka UKD nie jest automatycznie powiązana z rekordami bibliograficznymi. Stanowi rodzaj słownika UKD zbudowanego zgodnie z metodą zapisu pionowego.
- ☞ Kartoteka wzorcowa UKD powinna być automatycznie powiązana z rekordami bibliograficznymi w systemie MILLENNIUM (analogicznie jak kartoteka JHP BN).

Kartoteka wzorcowa UKD online - zawartość

☞ Stworzona w Bibliotece Narodowej kartoteka wzorcowa UKD zawiera:

- poddziały wspólne formy z tablic UDC-P058,
- symbole proste, rozwinięte i złożone z tablic UDC-P058,
- symbole rozwinięte i złożone spoza tablic skróconych UDC-P058 stworzone zgodnie z przyjętą metodą zapisu pionowego,
- hasła indeksowe do symboli UKD,
- noty stosowania,
- instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli z przykładami.

Kartoteka wzorcowa UKD - struktura

☞ Struktura kartoteki stanowi adaptację formatu dla klasyfikacji MARC 21 Format for Classification Data.

<http://www.loc.gov/marc/classification/eccdhome.html>

☞ Zawartość tablic skróconych UKD z bazy lokalnej MAK została umieszczona w odpowiednich polach formatu MARC 21 Format for Classification Data.

Adaptacja formatu dla klasyfikacji MARC 21 Format for Classification Data

- Przeprowadzona w BN adaptacja MARC 21 Format for Classification Data uwzględniła podstawowe wymagania stawiane kartotece wzorcowej, w tym:
- notację rozróżniającą rodzaje symboli (symbole główne, symbole pomocnicze);
 - zapis odpowiednika słownego symbolu;
 - zapis odsyłaczy porównawczych, objaśnień i zaleceń dotyczących indeksowania;
 - wskazanie wydania tablic, z których użyty symbol został zaczerpnięty.

Notację rozróżniającą rodzaje symboli (symbole główne, pole 008)

008 - Fixed-Length Data Elements

06 - Kind of record

a - Schedule record

b - Table record

c - Index term record

008 \$a 110412 **ba** ca da ea fa ga ha ia

153 \$a 272 \$j Kościół rzymskokatolicki

753 \$a Katolicyzm

753 \$a Kościół rzymskokatolicki

Notację rozróżniającą rodzaje symboli (symbole pomocnicze, pole 008)

008 \$a 110412 **bb** ca da ea fa ga ha ia

153 \$a (042) \$j Kazania

753 \$ Kazania - poddziały wspólne

761 \$i Teksty kazań klasyfikuje się dodając w osobnym polu 080 poddział wspólny formy (042), np.:
\$e Kazania katolickie wielotematyczne: 272-475 oraz (042),
\$e Kazania katolickie o Jezusie Chrystusie: 272-31 oraz (042)

Zapis odpowiednika słownego symbolu w polu 153 podpolu j

153 \$a 101 \$j Istota i zadania filozofii. Zakres i granice filozofii. Filozofia jako nauka i sztuka. Metody filozofowania

753 \$a Filozofia - istota i zadania

753 \$a Filozofia - metody filozofowania

Zapis hasła indeksowego w polu 753 podpolu a

153 \$a 101 \$j Istota i zadania filozofii. Zakres i granice filozofii. Filozofia jako nauka i sztuka. Metody filozofowania

753 \$a Filozofia - istota i zadania

753 \$a Filozofia - metody filozofowania

Zapis odsyłaczy porównawczych (pole 553),

153 \$a 327 \$j Międzynarodowe stosunki polityczne. Polityka światowa. Polityka międzynarodowa. Polityka zagraniczna. Dyplomacja

553 \$a 341 \$j Prawo międzynarodowe

553 \$a 341.7 \$j Prawo dyplomatyczne

553 \$a 94(100)"1939/1945":327 \$j Historia polityczna II wojny światowej

Zapis odsyłaczy porównawczych (pole 353)

153 \$a 030 \$j Encyklopedie. Leksykony. Wydawnictwa informacyjne

353 \$i zob. też Encyklopedia - poddziały wspólne \$a (03)

753 \$a Encyklopedie - prace o encyklopediach

753 \$a Leksykony - prace o leksykonach

753 \$a Wydawnictwa informacyjne - prace o wydawnictwach

680 \$i Klasyfikuje się tu wyłącznie opracowania dotyczące tego typu wydawnictw o zakresie ogólnym

761 \$i Encyklopedie dziedzinowe klasyfikuje się symbolem danej dziedziny dodając w drugim polu 080 symbol poddziału wspólnego formy (03), np.: \$e Encyklopedia prawa: 34 oraz (03)

Zapis objaśnień i zaleceń dotyczących indeksowania (pole 680 i 761)

153 \$a 2 \$j Religia. Teologia

680 \$i W dziale 2 nie stosuje się podziałów wspólnych miejsca, rasy, narodowości, grupy etnicznej, czasu oraz z kreską -02, -04, -05

761 .\$.i Występujące w tym dziale symbole analityczne -1/-9 mogą być stosowane do oznaczania konkretnych zagadnień w religii (w ogólności) lub w poszczególnych religiach. Większy zakres symboli analitycznych został podany w dziale 27 Chrześcijaństwo, do wykorzystania przy poszczególnych Kościołach i wyznaniach chrześcijańskich. Np.: \$e 27-23/-24 Pismo Święte, \$e 271.2-5 Liturgia w Kościele prawosławnym, \$e 272-5 Liturgia w Kościele rzymskokatolickim

Wskazanie wydania tablic, z których użyty symbol został zaczerpnięty (pole 084)

084 \$a UDC \$c P058

153 \$a 34 \$j Nauki prawne. Prawo

753 \$a Nauki prawne

753 \$a Prawo

Struktura kartoteki wzorcowej UKD

MARC LEADER

008 Dane kontrolne

040 Instytucja sporządzająca rekord

084 Schemat klasyfikacji i wydanie

153 Symbol klasyfikacji i odpowiednik słowny symbolu

353 Odsyłacz uzupełniający (zob. też)

453 Symbol klasyfikacji odrzucony (NU)

553 Symbol klasyfikacji - Tropy (TK) i odpowiednik słowny symbolu

680 Tekst objaśniający - Nota stosowania

753 Termin indeksowy

761 Tekst objaśniający - Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli i przykłady symboli

Przykład rekordu wzorcowego – symbol rozwinięty

153 \$a 27-36 \$j Święci

453 \$a 271.2-36

453 \$a 272-36

680 \$i Poddziału analitycznego 27-36 nie dopisuje się do symboli poszczególnych wyznań chrześcijańskich

753 \$a Błogosławieni

753 \$a Święci

761 \$e Duchowość św. Franciszka z Asyżu: 27-36 oraz 272-58

http://alpha.bn.org.pl/screens*pol/kartoteki_pol.html

Przykład rekordu wzorcowego – symbol złożony

- 153 \$a 338.4:004.7 \$j** Gospodarka elektroniczna
- 553 \$a 004.7 \$j** Komunikacja komputerowa. Sieci komputerowe
- 553 \$a 339.3:004.738.5 \$j** Handel elektroniczny
- 753 \$a** E-biznes
- 753 \$a** E-gospodarka
- 753 \$a** E-usługi
- 753 \$a** Elektroniczna gospodarka
- 753 \$a** Gospodarka elektroniczna
- 753 \$a** Usługi elektroniczne

Kartoteka wzorcowa UKD online

☞ Udostępnioną bazę można przeszukiwać przez trzy indeksy:

- termin indeksowy
- symbol UKD
- tropy

<http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/KHW/makwww.exe?BM=3>

Kartoteka wzorcowa UKD online

Przygotowana w BN kartoteka wzorcowa UKD zapewnia wyszukiwanie:

- ☞ przez symbol UKD umieszczony odpowiednio w polach: 153 Symbol UKD; 453 Symbol odrzucony; 553 Tropy.
- ☞ z pomocą wyrażeń języka naturalnego, tj. indeksu terminów (haseł indeksowych umieszczonych w polu 753) oraz wybranych słów z rekordu wzorcowego.

Kartoteka wzorcowa UKD online

Rekordy wzorcowe prezentowane są na dwa sposoby.

☞ W pierwszym sposobie prezentowane są następujące etykiety:

Symbol UKD

Nie używaj (symbol UKD odrzucony)

Trop UKD

Uwaga (nota stosowania)

Hasło (termin indeksowy)

Rozbudowa (instrukcja rozbudowy wraz z przykładami)

☞ W drugim sposobie prezentowane są etykiety pól i podpól formatu MARC21 Format for Classification Data.

Kartoteka wzorcowa UKD online

☞ W indeksie terminów znajdują się:

- terminy jednowyrazowe, np. Filozofia,
- terminy wielowyrazowe, np. Prawo lokalowe,
- terminy z określnikami, np. Demografia – Polska,
- terminy odsyłające do instrukcji dalszego podziału, umieszczonej w polu 761 (Rozbudowa), np.: Biblia dla dzieci zobacz rozbudowę 27-235/-236

<http://mak.bn.org.pl/cgi-bin/KHW/makwww.exe?BM=3>

Pole 761 Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli

\$i Tekst objaśniający

\$e Przykłady symboli

np.

153 \$a 7.038 \$j Sztuka abstrakcyjna. Konstrukttywizm. Bauhaus. Art deco. Tazyzm. Pop art. Strukturalizm. Postmodernizm itd.

761 **\$i** Poddział .038 dodawany jest do odpowiednich symboli z działów 72/76, np. **\$e** 75.038 Abstrakcjonizm - malarstwo

Pole 761 Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli

153 \$a 75.038 \$j

Malarstwo
abstrakcyjne

753 \$a

Abstrakcjonizm -
malarstwo

**753 \$a Malarstwo
abstrakcyjne**

Pole 761 Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli

\$i Tekst objaśniający

\$e Przykłady symboli

np.

153 \$a 94(569.4-076)"19" \$j Historia terytoriów spornych Izraela i Palestyny 20 wieku

761 \$e Konflikt palestyńsko-izraelski: 94(569.4-076)"19" oraz 94(569.4-076)"20"

Pole 761 Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli – zapis z etykietami słownymi

Symbol UKD 94(569.4-076)"19" Historia terytoriów spornych Izraela i Palestyny 20 wieku

Hasło Gaza, strefa - historia - 20 w.

Hasło Historia Izraela - terytoria sporne - 20 w.

Hasło Historia Palestyny - terytoria sporne - 20 w.

Hasło Izrael - terytoria sporne - historia - 20 w.

Hasło Palestyna - terytoria sporne - historia - 20 w.

Hasło Strefa Gazy - historia - 20 w.

Hasło Zachodni Brzeg Jordanu - historia - 20 w.

Rozbudowa Konflikt palestyńsko-izraelski: 94(569.4-076)"19" oraz 94(569.4-076)"20"

Pole 761 Instrukcje dalszego podziału i łączenia symboli – zapis z etykietami MARC – dla bibliotekarza z widocznym polem 753 \$e

- 153 \$a 94(569.4-076)"19" \$j Historia terytoriów spornych Izraela i Palestyny 20 wieku
- 753 \$a Gaza, strefa - historia - 20 w.
- 753 \$a Historia Izraela - terytoria sporne - 20 w.
- 753 \$a Historia Palestyny - terytoria sporne - 20 w.
- 753 \$a Izrael - terytoria sporne - historia - 20 w.
- 753 \$a Palestyna - terytoria sporne - historia - 20 w.
- 753 \$a Strefa Gazy - historia - 20 w.
- 753 \$a Zachodni Brzeg Jordanu - historia - 20 w.
- 753 \$e Konflikt palestyńsko-izraelski zobacz rozbudowę 94(569.4-076)"19"
- 761 \$e Konflikt palestyńsko-izraelski: 94(569.4-076)"19" oraz 94(569.4-076)"20"

Pole 761 a jego odwzorowanie w polach 080 w rekordzie bibliograficznym

761 \$e Konflikt palestyńsko-izraelski: 94(569.4-076)"19" oraz 94(569.4-076)"20"

Zapisany po wyrazie „oraz” symbol UKD w rekordzie bibliograficznym umieszcza się w kolejnym polu 080, tj.

Rekord bibliograficzny

080 \$a 94(569.4-076)"19"

080 \$a 94(569.4-076)"20"

Termin indeksowy z pola 753 \$e i 761 \$e w kartotece wzorcowej

KONFISKATA MIENIA
KONFISKATA MIENIA POLSKA
KONFISKATA MIENIA UNIA EUROPEJSKA
**KONFLIKT PALESTYŃSKO IZRAELSKI ZOBACZ
ROZBUDOWĘ 94 569 4 076 19**
KONFLIKT POKOLEŃ
KONFLIKT POKOLEŃ BIAŁORUŚ
KONFLIKT POKOLEŃ EUROPA
KONFLIKT POKOLEŃ EUROPA ŚRODKOWO WSCHODNIA

Reguły pragmatyczne UKD w polu 680

☞ W polu 680 prezentowane są uwagi o charakterze ogólnym (z MRF, z Tablic)

np.:

153 \$a 346.7:622 \$j Prawo górnicze

680 \$i **Tu klasyfikuje się zagadnienia z zakresu prawa górniczego i geologicznego (geologii kopalnianej)**

753 \$a Górnictwo - prawo

753 \$a Prawo górnicze

Reguły pragmatyczne UKD w polu 680

☞ W polu 680 prezentowane są uwagi ogólne na temat metodyki zapisu pionowego

np.:

153 \$a 3 \$j Nauki społeczne. Prawo. Administracja

680 \$i **W dziale 3 stosuje się poddziały wspólne miejsca, rasy, narodowości, grupy etnicznej, formy oraz z kreską -02, -04, -05. Nie stosuje się poddziałów wspólnych czasu.**

753 \$a Nauki społeczne

753 \$a Społeczne nauki

Reguły UKD w polu 761

- ☞ W polu 761 prezentowane są:
- reguły gramatyczne UKD z przykładami stosowania,
 - reguły pragmatyczne UKD z przykładami stosowania.

Reguły gramatyczne UKD w polu 761

153 \$a 7.03 \$j Okresy i style w sztuce

753 \$a Sztuka - okresy i style

761 \$i Poszczególne okresy i style klasyfikujemy z pomocą szczegółowych poddziałów analitycznych .03... oraz z pomocą poddziałów wspólnych miejsca,

np.: \$e Sztuka europejska 20 wieku: 7.036/.038(4)

Reguły pragmatyczne UKD w polu 761

153 \$a 314.15-026.49 \$j Emigracja. Emigracja stała

753 \$a Emigracja

753 \$a Ludność - emigracja

761 \$i Emigrację po 1989 r. klasyfikuje się z pomocą symbolu 314.15-026.49, np.: \$e Emigracja polska w Niemczech po 1989 r.: 314.15-026.49(430) oraz 314.15-026.49(=162.1)

Od października 2012 r. Pole 753 podpole u

- ∞ **\$u - Use reference term** Term under which a classification number citation will appear when the term in subfield \$d (Index term referred from) or field 154 (General Explanatory Index Term) contains an unused term.
- ∞ **\$u Uniform Resource Identifier URI** Podajemy link URI (Uniform Resource Identifier) pozwalający zlokalizować dokument elektroniczny. Najczęściej jest to URL (Uniform Resource Locator).

Pole 753 podpole i oraz podpole u

153 \$a 004.42 \$j Programy komputerowe

753 \$i Decyzje na poszczególne programy komputerowe znajdują się w Biuletynie

UKD nr 3/2011 **\$u** <http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

Baza: Kartoteka Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej (UKD)

zmień bazę wróć do szukania wróć do listy MARC drukuj

pobierz (ISO)

Symbol UKD	004.42 Programy komputerowe
Trop UKD	519.85 Programowanie matematyczne
Hasło	Komputery - programy
Hasło	Programy komputerowe
Link	Decyzje na poszczególne programy komputerowe znajdują się w Biuletynie UKD nr 3/2011 http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd
Rozbudowa	Programy komputerowe są grupowane ze względu na typ, który reprezentują. Stosowany jest symbol 004.42 oraz w drugim polu 080 symbol wskazujący na typ programu z działu 004, np: Word: 004.42 oraz 004.4'232, PowerPoint: 004.42 oraz 004.4'27, Excel: 004.42 oraz 004.67, Access, Oracle: 004.42 oraz 004.65
Rozbudowa	Programy komputerowe są grupowane ze względu na typ, który reprezentują. Stosowany jest symbol 004.42 oraz w drugim polu 080 symbol odpowiedniej dziedziny, np.: Mathcad, Matlab: 004.42 oraz 51, MAK, PROLIB: 004.42 oraz 02

Kartoteka UKD – pole 680 podpole i oraz podpole 753 podpole i

153 \$a 304 \$j Ogólne zagadnienia społeczne. Polityka społeczna
680 \$i Polityka społeczna (definicja) to przyjęty i realizowany przez władzę publiczną i organizacje pozarządowe zespół długofalowych działań na rzecz zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych. Polityka społeczna to również dziedzina nauk społecznych zajmująca się teorią polityki społecznej.

753 \$i Polityka społeczna (definicja) \$u
http://pl.wikipedia.org/wiki/Polityka_spo%C5%82eczna

753 \$a Kampanie społeczne

753 \$a Polityka społeczna

Rekordy kartoteki wzorcowej UKD zbudowane zgodnie z metodą zapisu pionowego

- ☞ Kartoteka UKD prezentuje symbole UKD budowane zgodnie z przyjętą w Bibliotece Narodowej metodą zapisu pionowego symboli UKD.
- ☞ W zapisie pionowym każdy symbol UKD stanowiący w kartotece osobną jednostkę zapisu stanowi wejście do indeksu.
- ☞ Symbole wyodrębnione w indeksie UKD są tożsame z symbolami kartoteki wzorcowej UKD.

Indeks UKD, Kartoteka UKD a zapis pionowy UKD

□ Od 2011 r. mamy indeks UKD w MILLENNIUM

- ∞ Biblioteki stosujące porządek pionowy mają indeks UKD.
- ∞ Indeks UKD usprawnia pracę klasyfikatora. Pozwala na podglądanie, porównywanie i kopiowanie
- ∞ Indeks UKD zapewnia wyszukiwalność dokumentów z pomocą symboli UKD i odpowiedników słownych.

□ **Powstała kartoteka wzorcowa UKD (przygotowana w MAK-u)**

- ∞ Pozwala na świadome panowanie na językiem
- ∞ Pozwala ma kontrolę symboli UKD

Zapis pionowy

☞ zasady stosowania na stronie:

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/aktualnosci-ukd>

☞ Omawialiśmy je szczegółowo na spotkaniu w Sulejówku w 2011 roku.

Zapis pionowy symboli UKD

Zapis pionowy od 2011 r.

- Od 2011 r. stosowany w „Przewodniku Bibliograficznym” („PB”) zapis poziomy UKD został zmieniony na zapis pionowy UKD.
- Symbole UKD są traktowane jako samodzielne klucze wyszukiwawcze.
- Zastosowanie zapisu pionowego spowodowało uproszczenie metody klasyfikowania.

Zapis pionowy UKD w „PB” a układ działowy „PB”

- ☞ Symbole w zapisie pionowym są prezentowane w kolejności ich wprowadzenia (metoda UKD i logika zapisu).
- ☞ Pierwszy symbol decyduje o układzie w „PB”.

Zapis pionowy UKD (materiały metodyczne)

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/aktualnosci-ukd>

Zapis pionowy UKD zasady ogólne

Symbole zapisywane są w pionie (w osobnych polach 080)

Pole 080 w rekordzie bibliograficznym jest powtarzalne.

Osobny klucz wyszukiwawczy stanowią:

☞ Symbole główne podane w zrzęcie głównym (s. 63-306)

☞ Poddziały wspólne formy (s. 13-18) – dokonano wyboru symboli do zastosowania

np.:

Encyklopedia techniki

62

(03)

Zapis pionowy UKD zasady ogólne

☞ Pozostałe poddziały wspólne dopisywane są do poszczególnych symboli głównych, tj. symbole główne z poddziałami wspólnymi miejsca; rasy, narodowości, grupy etnicznej; czasu; z kreską –02; -04; -05 zapisywane są w jednym polu, np.:

327(438) Polityka zagraniczna Polski

314.15-026.49(=162.1) Emigracja polska (Polaków)

94(44)”14” Historia Francji 15 wieku

002.1-028.26 Dokumenty audiowizualne

Wnioski po dwóch latach stosowania

Zapis poziomy

☞ 323(438)"19"+94(438).07::327](07)

Zapis pionowy

☞ 323(438)

☞ 94(438).07

☞ 327(438)

☞ (07)

UKD w BN – zapis poziomy

- Gramatyka UKD skomplikowana.
- Reguły pragmatyczne przekazywane ustnie na warsztatach, spotkaniach UKD; od 2008 r. również w Biuletynie UKD

<http://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/biuletyn-ukd>

Brak szans na wyszukanie symboli UKD ze względu na brak indeksu UKD. Wyszukiwanie było możliwe tylko w poszczególnych zeszytach „PB” w wersji pdf.

- Nawet gdyby był indeks UKD kolejne elementy w zdaniu UKD (symbole główne) nie były wyszukiwalne ze względu na ograniczenia stosowanego przez BN systemu zintegrowanego INNOPAC. Generalnie systemy informatyczne bardzo słabo radzą sobie z czytaniem kolejnych elementów w zdaniu UKD.

Zmiana zapisu symboli z poziomego na pionowy

Minusy

☞ Zubożenie języka, np.

nie stosuje się w BN wszystkich umieszczonych w tablicach skróconych poddziałów wspólnych formy

☞ Rezygnacja z wszystkich możliwości składniowych języka, np.

nie stosuje się dwukropka podwójnego, nawiasu kwadratowego

☞ Poszczególne symbole proste są wyrwane z kontekstu pojęciowego, wyrażanego przez symbol złożony.

Zmiana zapisu symboli z poziomego na pionowy

Zubożenie języka nie musi być udziałem wszystkich użytkowników UKD przyjmujących metodę BN

- ∞ Np. z poddziałów wspólnych formy umieszczonych w tablicach skróconych, których BN zdecydowało się nie stosować bibliotekarze decydujący się na przyjęcie modelu BN nadal mogą korzystać. Poddział wspólny formy zapisywany jest w osobnym polu 080. Stosując pozostałe poddziały wspólne formy rozszerza się tylko zasób słownictwa w stosunku do słownictwa wybranego przez BN

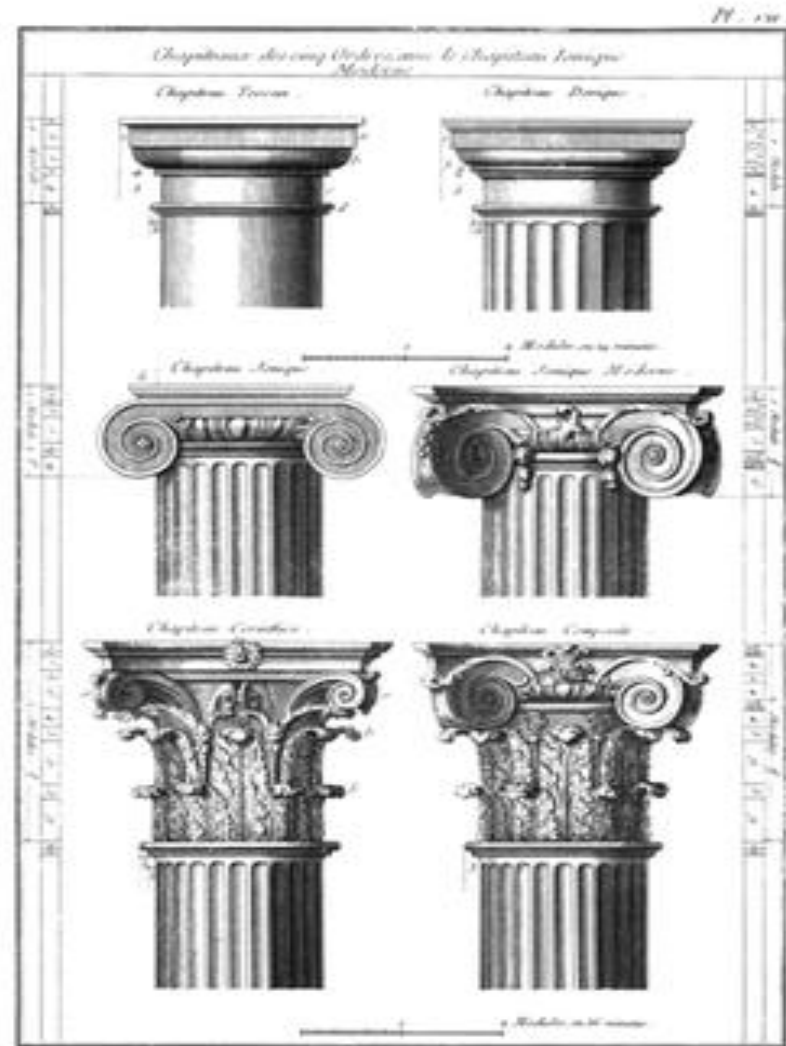
Zmiana zapisu symboli z poziomego na pionowy

- ☞ Można zaradzić wyrwaniu poszczególnych symboli prostych z kontekstu pojęciowego, wyrażanego przez symbol złożony.
- ☞ Pozostaje możliwość zapisywania symboli w pionie w polu 080 i w poziomie w polu lokalnym 980. Taka możliwość nie jest przez BN brana pod uwagę ze względu na ekonomię czasu, szybkość tworzenia opisu
- ☞ Określony szyk wyrazów w zdaniu UKD w zapisie pionowym może warunkować znaczenie symboli złożonych UKD.

Co zyskujemy dzięki zapisowi pionowemu i kartotece UKD

poza
porządkiem
i
powtarzalnością

Architecture.

Co zyskujemy

Ekonomia zapisu

Prostota - łatwiejsze opanowanie języka

Zwiększa się efektywność i szybkość opracowania

Wyszukiwalność

Dostęp – klucze wyszukiwawcze operatywne, funkcjonalne z pomocą indeksu UKD

Uporządkowanie ze względu na dyscypliny naukowe

Możliwość tworzenia z pomocą UKD zestawień dziedzinowych

Uproszczenie gramatyki

Łatwość wyuczenia

Łatwość stosowania

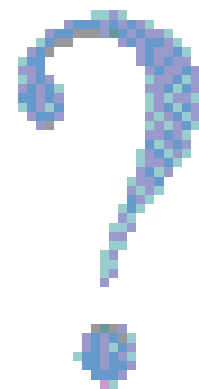
Szybkość opracowania

Zmniejszenie ryzyka popełnienia błędów

Zapis pionowy – przypadek BN

- ☞ Szczególna interpretacja,
- ☞ Znaczące uproszczenie,
- ☞ Odwoływanie się do praktyki
„PB” – utrzymywanie kolejności
zapisu ze względu na układ „PB”

UDC Summary

[http://www.udcc.org/udcsummary/php/index.p
hp](http://www.udcc.org/udcsummary/php/index.php)

Wersja w OPAC

UDC Summary - Program Windows Internet Explorer dostarczony przez ZTI

http://www.udcc.org/udccsummary/php/index.php?id=13358&lang=pl

Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Biblioteka Uniw. Śląskiego - ... OPAC WWW Bezpłatna poczta Hotmail Bezpłatna usługa pocztowa ... Biblioteki pedagogiczne - Sy...

UDC Summary

Strona Bezpieczeństwo Narzędzia

Universal Decimal Classification Summary

48 la

Polish (Polski) [pl]

RT ZNAKI PODZIAŁY POMOCNICZE 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

PORADNIK INDEKS ABC EKSPORT MAPOWANIE TŁUMACZENIA

zwiń wszystkie | **zwiń wszystkie**

DZIAŁ OGÓLNY. NAUKA I WIEDZA. DOKUMENTACJA. INFORMATYKA. BIBLIOLOGIA

..00 Prolegomena. Ogólne podstawy wiedzy i kultury

..01 Bibliografia i bibliografie. Katalogi

..02 Bibliotekarstwo

..030 Wydawnictwa informacyjne

..050 Wydawnictwa ciągłe, czasopisma

..06 Organizacje w ogólności

..070 Dzienniki. Prasa

..08 Dzieła i wydania zbiorowe

..09 Rękopisy. Książki rzadkie. Cymelia

- 0 DZIAŁ OGÓLNY. NAUKA I WIEDZA. DOKUMENTACJA. INFORMATYKA. BIBLIOLOGIA. ORGANIZACJE. PUBLIKACJE
- 08 **Dzieła i wydania zbiorowe**
- ⇒ [82-8](#) Miscellanea literackie
- ⇒ [08](#) Dzieła zbiorowe. Wykazy. Materiały ilustracyjne...
- 082 Zbiory prac różnych autorów
Zawiera: Wydawnictwa seryjne. Miscellanea. Książki pamiątkowe
- Zakres stosowania: Zbiory prac różnych autorów na różnym tematy*
- ⇒ [082](#) Zbiory prac kilku autorów
- 084 Materiały ilustrowane
Zawiera: Zbiory ilustracji, plany, mapy
- ⇒ [084](#) Dokumenty obrazowe i graficzne
- 086 Dokumenty o szczególnej formie

<http://www.udcc.org/udcsummary/translation.htm>

UDC Summary - Program Windows Internet Explorer dostarczony przez ZTI

http://www.udcc.org/udcsummary/translation.htm

Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Ulubione Biblioteka Uniw. Śląskiego - ... OPAC WWW Bezpłatna poczta Hotmail Bezpłatna usługa pocztowa ... Biblioteki pedagogiczne - Sy...

UDC Summary

Strona Bezpieczeństwo Narzędzia

MALAYALAM	---	Amma S	Amma S	online / updating	TBC
MARATHI	---	---	Rajendra Kumbhar Sunita Barve Priyamwada Joshi	online / updating	TBC
NORWEGIAN	---	Randi Østvold	Randi Østvold Sissel Pettersen	online / updating	TBC
POLISH	National Library of Poland	Jolanta Hys	J. Hys J. Kwiatkowska	online / updating	TBC
PORTUGUESE	National Library of Portugal	Maria Ines Cordeiro	Manuela Santos Ana Cristina Almeida Edgardo Civallero Martha Kling Bonotto	online / proofreading	complete
PUNJABI	---	Harinder P. S. Kalra	Harinder P. S. Kalra	online / updating	TBC
ROMANIAN	Carol I - Central University Library of Bucharest	Victoria Francu	Victoria Francu Olimpia Radu Daniela Ion Ligia Caranfil	online	complete
RUSSIAN	VINITI	I. Markov	V. N. Belogorov	online / updating	TBC

Summary UDC – wersja dla tłumacza

UDC Summary Translator - Program Windows Internet Explorer dostarczony przez ZTI

http://www.udcc.org/udctrans/php/edittag.php

Plik Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Ulubione Biblioteka Uniw. Śląskiego - ... OPAC WWW Bezpłatna poczta Hotmail Bezpłatna usługa pocztowa ... Biblioteki pedagogiczne - Sy...

UDC UDC Summary Translator

Universal Decimal Classification

summary translator

Notation:

Caption:

Browse:

Show unfinished only

- 37 Oświata. Pedagogika. Wychowanie. Szkolnictwo
- 37.01/.09 Poddziały specjalne do symbolu 37 Oświata. Pedagogika. Wychowanie.
- 37.01 Ogólne zasady pedagogiki. Podstawy pedagogiki. Teoria. Polityka itd.
- 37.02 Ogólne zagadnienia dydaktyki i metodyki
- 37.04 Wychowanie ze względu na wychowanków, uczniów. Poradnictwo
- 37.06 Problemy społeczne w edukacji. Kontakty personalne. Relacje
- 37.07 Problemy zarządzania i administracji instytucji edukacyjnych
- 37.09 Organizacja nauczania
- 373 Rodzaje szkół (ogólnokształcących)
- 374 Nauczanie i wychowanie pozaszkolne. Nauczanie dorosłych
- 376 Wychowanie, kształcenie i nauczanie specjalnych kategorii osób. Szkolnictwo
- 377 Szkolnictwo zawodowe
- 378 Szkolnictwo wyższe
- 379.8 Wykorzystywanie wolnego czasu

Source Language: English [en] Target Language:

SEARCH:

CAPTION: Management aspects of educational institutions
Problemy zarządzania i administracji instytucji edukacyjnych

APP NOTE: Details by colon combination with the subdivision of 005
Dalsza rozbudowa przez dodanie po dwukropku symbolu z dzia...

EXAMPLES:

Notation	Description
37.07:005.95/.96	Personnel management in educational instit...
	Zarządzanie personelem w placówkach ośw...

UDC Summary

- ☞ 2.500 symboli z odpowiednikami słownymi w 48 językach, z notami stosowania i przykładami. 22.000 odsłon strony UDC Summary dziennie.
- ☞ <http://www.udcc.org/udcsummary/php/index.php>

UDC Summary

- ☞ UDC Summary – to baza danych zawierająca ponad **2.500** symboli UKD wybranych z **69.000** symboli UKD pliku wzorcowego MRF.
- ☞ Zawiera symbole główne reprezentujące wszystkie dziedziny wiedzy, poddziały wspólne, poddziały specjalne oraz noty stosowanie, uwagi, przykłady rozbudowy i odsyłacze.
- ☞ UDC Summary to baza danych dostępna w Internecie za darmo.

UDC Summary

- ☞ UDC Summary dostępne jest w 48 językach, w tym także w językach, w których nigdy UKD nie zostało przetłumaczone, np. na ormiański, grecki i hindi.
- ☞ UDC Summary to wielojęzyczna baza danych odwierciedlająca strukturę MRF.
- ☞ UDC Summary jest corocznie aktualizowane i prezentuje najnowszą wersję symboli UKD.

UDC Summary

- ☞ Zespół odpowiedzialny za UDC Summary, któremu szefuje Aida Slavic, składa się z czterech redaktorów, programisty i ponad 60 tłumaczy. Wszystkie prace opierają się na zasadzie dobrowolności.
- ☞ Każdy język ma głównego redaktora odpowiedzialnego za jakość tłumaczenia w danym języku.
- ☞ Tłumaczenia i mapowanie zależą od dobrowolnego wkładu społeczności użytkowników z całego świata.

UDC Summary

☞ Stan zaawansowania tłumaczenia można obserwować na wykresach

http://www.udcc.org/udcsummary/stats/php/trans_stats.php